

„POKROK“ vychodí každý mesiac Adressa zásielky Administrácia „Pokrok“ -- Uh. Skalica (Szakolcza Nym.) Oznamy (inzeráty) účtujú sa ľavne a platia sa vopred. -- Bezmenné a nevyplatené dopisy sa neprijímajú. ::

POKROK

PREDPLATNÉ poštou na celý rok 5 korún za všetky 4 časopisy.
Do cudzozemska 7 korún.
Pokrok samotný ročne 3 koruny.

Politický mesačník venovaný ku poučeniu a vzdelaniu slovenského ľudu.

I číslo 4 krajciare.

I číslo 8 halierov.

Hlavný redaktor:
DR. PAVEL BLAHO.

Rady a pokyny sdefujeme len v tomto časopise a nie dopisami.

Majiteľ, vydavateľ a zodpovedný redaktor:
JOZEF TESLÍK.

Špeciálny telegram zo dňa 28. t. m.: Nemecká armáda porazila 8 francúzskych armád- nych sborov. Francúzske voje sú na divokom úteku.

Vitam et sanguinem = Ži-
vot a krv!

Naši otcovia a predkovia, kedykoľvek vlasť naša bola v nebezpečenstve, stali si vždy smeľe a neohrozene ku obrane vlasti našej. Nezlomná láska ku vlasti prejavila sa vždy, keď hrozilo nebezpečenstvo krajine a nezlomná vernosť k panovníckemu rodu neznala inej túhy, ako dokázať, že tu sme, že sme oporou trónu a rodu panovníckeho, že život a krv obetovať nielen za vlasť, ale i za kráľa boli a sú Slováci vždy od pradávnych časov až doteraz, a ochotní za každých okolností, proti každému nepriateľovi.

I teraz, keď sme takmer obkľúčení nepriateľmi, — a snáď tiež i falošnými priateľmi, — Slováci nevzali ohľad ani na pokrevenstvo, ani na svoje krivdy a útrapy, ani na sľuby, ani na hrozby, ale smeľo a mužne stanuli si na obranu vlasti a kráľa.

Oduševňujúci ohlas kráľa a uhorskej vlády roznieť vlastenecké city všetkých synov národa, ktorí teraz i skutkami dokazujú nielen svoje vlastenecké city, ale aj svoju vernosť oproti vlasti a kráľovi.

Tak to bolo za dávna, tak je to i dnes.

A predsia sme boli zaznávaní, ba zpuňným šovinismom i za vlastizradcov považovaní a vyhlasovaní, ba aj prenasledovaní.

Opäť dokázali Slováci, že nezlomná láska ku vlasti a kráľovi je schopná zahnať do pozadia všetky trenice každodenného života, podali si ruky s ostatnými vlasti vernými národmi krajiny a len jedna myšlienka opanovala city a jedna vôľa prejavila sa na vonok: „život a krv za vlasť a za kráľa!“

Naš slovenský ľud vždy vynikal týmito cnosťami, ale také uprimné bratské city, také svornosť, také jednomyseľnosť snáď ešte nikdy neopanovala synov národa, bez ohľadu na reč a náboženstvo, ako teraz, keď stojíme pred svetovými, historickými udalosťmi, v ktorých treba dokázať, čo sme,

zač sme, pre koho sme a kto nás nemôže postrádať.

Asnád teraz zmúdrejú bláznivé hlavy a doznejú, že neni sme tým nebezpečným živlom, za ktorý nás vyhlasovali a jestli by sa našiel predsia taký oplán, ktorý by pochyboval len o našej vernosti a láske ku vlasti a kráľovi, tomu treba naplúvať medzi oči, bo iného nezaslúži. Majme ale nádej, že takého oplana už nebude v krajine, že vytriezve i ten najpoblúdi-lejší čvach a uzná, že sa mylil.

Avšak budme na stráži! Je dost takých podliakov, ktorí by sa radi vyškriabali na našich hrbátoch, ktorí by si radi zadovážili vlastenecké vavriny lacným spôsobom, roztrubovaním rôznych bláznivých húb a budú sa vám natiskať pokúšať, rozumy z vás vyfahovať, aby mohli v tom páde, ak by ste svojej nevole nad čímkoľvek, hoc i nevinným činom, prejav dali, vás očierňili, vám nepríjemnosti spôsobili a do podozrenia vás uviedli. Nedajte sa mámiť, neverte nikomu, nedávajte sa do reč s neznámymi osobnosťami, ale odbavte každého pokúšateľa slovom: „tiahni!“ A jestli nejakú správu falošnú medzi ľudom rozširuje, oznámte a zažalujte ho úradom.

Povšimnite si ohlas kráľov, ohlas vlády a nie menej ohlas našej národnostnej strany, ktorý vo výfahu zneje takto:

„V milostivom manifeste Jeho Veličenstva vidí slovenský ľud dôkaz dôvery a jako iné národnosti, tak aj slovenský národ ochotne prinesie každú obeť za slávu a celistvosť vlasti a dôveru Jeho Veličenstva dokáže aj na bojišti oproti hársktorému nepriateľovi. V hĺbke duše by nás urazil te, kto by v tomto ohlade čo i len pochyboval. Naša mláď na bojišti v každom páde dokáže sa byť hodnou chvály. Naším presvedčením je, že pre také malé národy, akým sme i my, najlepšie zodpovedá také štátna tvorba, ako je naša vlasť, naša država. Kto by chcel rozdvôjiť, čo sám Pán Boh spojil? I srdce, i rozum, aj tisícročná tradícia

ako aj homagiálna vernosť a prítlunosť k našej slávnej dynastii a láske ku spoločnej vlasti káže nám, aby sme neodstúpili od zásad našich predkov. Toto vyhlasujeme v predvečer veľkých udalostí v mene nášho slovenského ľudu. V našom záujme je, aby naša vlasť, naša država, vo vojne zvíťazila. O toto budeme usilovať s poslednou kvapkou krve našej a posledným zbytkom majetku. Aby sa vyhlo nedorozumeniu, zastavujeme na celú dobu vojny činnosť svojej strany. Drahí rodáci! Prijmite vďaka tento ohlas, sme presvedčení, že s ním súhlasíte. Boh s nami a zlé preč!

Svetová válka.

Deväť europejských štátov je strhnutých vírom hroznej války a na ostatné pozerá s napnutím veškery svet, či už i ony nezačnú. Sú medzi nimi najmä Taliansko, Rumunsko a Bulharsko; čo ony zamýšľajú, nedá sa predpovedať, ale s bezpečnosťou dá sa tvrdiť, že skôr či neskôr i ony, ba ešte aj iné štáty a štátiky vkročia na krvavú pláňavu, treba len za účelom — — lacného zisku. Ani ony neostanú pozadu, keď sa jedná o nové podelenie Európy.

Od doby Napoleona, — pred sto rokmi, — nebolo takej války, ako je terajšia. Vtedy proti Napoleonovi, t. j.: proti Francii, stála temer celá Európa, a celá Európa bola jedným bojiskom; i teraz bojuje sa na východe, na západe, na severe i na juhu, ovšem nie proti jednomu, ale sedem proti dvom.

A pokiaľ sa zprávy z bojiska týka, sme práve na tom tak, ako za dob Napoleono-vých, neskoro sa o dačom dozvieme, ponač z dôvodov válečných podávajú sa z bojiska len veľmi krátke a povrchné zprávy a nové vymoženosti doby, ako telegrafy, telefóny, neni sú nám nič platné, ponač sú-kromné použitie ich je znemožnené, používanie pošty a železnice na najmenšiu mieru obmedzené. A v záujme veci nemôže to ani inakším byť. Práve preto neni ani možné o udalostiach sa rozpisovať a čitatelia naši musia sa uspokojiť s jednoduchým záznamom úradných zprávy, ktoré tu pre jasnejší prehľad v podobe kalendára podávame, a síce počnúc od 1. augusta. Obširnejšie vypisovanie je ohľadom na výnimočné pomery, ako i na malý priestor nášho mesačníka celkom nemožné.

1. augusta: Všeobecná mobilisácia v Nemecku, Svajciarsku a Holandsku. Boje na bosensko-srbských hraniciach pri Klotjevacu, kde boli Srbi zpäť zatlačení.

2. augusta: Nemecko obsadilo malý štátik Lucembursko. — Nemecký križiak „Augsburg“ zapálil ruský prístav Libavu. — Všeobecná mobilisácia vo Francúzsku. — Vypovedanie vojny Nemecka proti Rusku.

3. augusta: Francúzi obsadili niekoľko nemeckých pohraničných osád. — Nemecké vojsko obsadilo ruské mesto Kališ.

4. augusta: Vypovedanie vojny Nemecka proti Belgii. — Vypovedanie vojny Anglicka Nemecku. — Bombardovanie Belgradu z našej strany. — Nemecké vojenské lode bombardovali prístavy francúzske v Algíru (Afrika).

5. augusta: Vypovedanie vojny Rakúsko-Uhorska proti Rusku. — Vypovedanie vojny Čiernej Hory nám. — Nemecké vojsko dobýva ruské mesto Kibarty.

6. augusta: Vypovedanie vojny Srbska Nemecku. — Boje našich predstráží pri Podvoloczyske a Novosielce na ruských hraniciach; Rusi boli zatlačení.

7. augusta: Nemci dobyli belgické mesto a pevnosť Lutlich. — Rakúsko-uhorské jazdecko obsadilo rusko-poľské mestá Olkusz a Wolbrom. — Čiastočná mobilisácia v Turecku. — Anglicko konfiškovovalo tureckú loď „Sultan Osman“. — Anglický križiak „Amphion“ narazil na minú a bol rozhodný. — Nemecká loď „Kráľovna Lujza“ zahynula pri tejto príležitosti, keď ona na vtoku Temži tieto miny kladla.

8. augusta: Naše vojsko odrazilo útoky kozákov v pohraničnej čiare. — Nemecké križiaky „Goeben“ a „Breslau“ prerazily cez anglické loďstvo. — Víťazstvo rakúsko-poľských dobrovoľných streleckých čiat mládeže pri Miechove v Ruskom Poľsku nad Rusmi. — Uhorskí pohraničníci zajali tri srbské dopravné lode na Dunaji.

9. augusta: Černoherci bombardujú Teodo pri Kotore bez účelu. — Anglické vojsko obsadilo nemeckú osadu Togo v Afrike. — Rakúsko-Uhorský križiak „Szigetvár“ bombarduje Antivari (Čierna Hora).

10. augusta: Víťazstvo Nemecka pri Mülhausene nad Francúzmi. — Víťazstvo rakúsko-uhorského vojska pri Chanoviciach v Ruskom Poľsku. — Nemecké vojská odrazili výpad posádky pevnosti Belfort vo Francúzsku.

11. augusta: Rusi vyhodili vlastný prístav Hangó vo východnom mori do povetria a spálili skladišťa. — Rakúsko-Uhorsko zahájilo blokádu pobrežia Čiernej Hory. — Prerušenie stykov medzi Francúzskom a našou dŕžavou. — Víťazstvo Nemcov pri Lagarde.

12. augusta: Naše vojsko obsadilo Jezdrzejov v Ruskom Poľsku. — Nemecké lode „Goeben“ a „Breslau“ potopily v strednom mori anglickú loď. — Všeobecná mobilisácia v Turecku.

13. augusta: Vypovedanie vojny Francúzska a Anglicka našej dŕžave.

14. augusta: Naše vojsko obsadilo Šabac v Srbsku po nebezpečnom prechode cez Sávu a ťažkých bojoch v okolí Šabacu. Nado všetko sa v tomto boji vyznačili naši pobratimi Horvati, za čo sa im dostalo všeobecného uznania. Nemecké pevnostné oddelenie utŕžilo si za Štrassburgom pri Schirmeku porážku od Francúzov.

15. augusta: Mobilisácia v Grécku.

16. augusta: Rakúsko-uhorské vojsko napreduje v Srbsku od Loznice k Valjevu. — Cisár Vilém odcestoval z Berlína k armáde.

17. augusta: Revolúcia v Kavkaze. — Cár Mikuláš opustil Petrohrad a usadil sa v Moskve

18. augusta: Nemci zvíťazili nad Rusmi pri Stallupōne na severných hraniciach Rusko-Poľska a obsadili mesto Mlava.

19. augusta: Naše vojská dobyli a obsadili mesto Obrenovac v severozápadnom Srbsku. — Nemecké vojská dosiahli mesto Dinant v Belgicku. — Naši zvíťazili pri Zalogci nad Rusmi.

20. augusta: Dve nemecké válečné lode priblížily sa k anglickému pobrežiu a potopily jeden torpedový čln a dva porú-

chaly. — Naše vojsko napreduje na ruskej pôde. Rusi zapálili svoju dedinu Novosielce, ktorú potom naši obsadili; už dosiahli 50 kilometrov na ruskej pôde a východe. — Japonsko vypovedalo Nemecku vojnu. — Nemecké vojská zvíťazili nad Francúzmi pri Tirlemonte v Belgicku a Tervete vo Francúzsku. — Norvézsko mobilisuje. — Francúzske lode potopily náš križiak „Zenta“ po nrdinskom boji. — Povstanie v Novom Srbsku. — Odessa v plameňoch: — Rusko poslalo Turecku ultimátum.

21. augusta: Nemecké vojská dobyli skvelého víťazstva nad Francúzmi medzi Metami a Vogesmi. — Nemecko obsadilo hlavné mesto Belgicka Brusel, — víťazí na celej čiare a oblieha pevnosť Namur. — Naše vojská zahnali 2000 kozákov pri Radzichove. — Naše vojská v Srbsku neustále napredujú. — 10 000 Albáncov tiahne proti Srbsku a Čiernej Hore. —

Čo je potrebné vedieť.

I. Kto musí nastúpiť v 2. výzve?

V druhej výzve nastupuje domobrana, t. j. jedine „zbrane schopní“, ktorí vyslúžili službu brannú a dostali lebo certifikát, v ktorom výslovne stojí, že sú naďalej jako domobranci vedení v evidencii, alebo dostali domobraneckú knižku, ktorí sa každoročne ohlasujú u svojho obecného (mestského) úradu. Druhá výzva domobrany povoláva mužov až do 42. roku, ktorí budú slúžiť ku ochrane majetku vo svojich obciach a len v prípade veľkej núdze mohli by byť povolani na bitevnú čiaru

V tomto — ale len v tomto — prípade došlo by potom na povolanie mužstva, ktoré *neni zbrane schopné* a tak není ani v domobraneckej evidencii vedené. Toto mužstvo by nastúpilo na miesto tých domobrancov, ktorí boli na bitevnú čiaru povolani.

Remeselníci, účtovníci, lekárnici, ošetrovatelia a vôbec všetci, ktorí môžu vo váleku svojou kvalifikáciou prispieť, môžu byť až do 50. roku povolani k takzvaným „válečným výkonom“.

II. Mobilisovanie nevojakov.

Dľa zákona o válečných výkonoch je každý muž až do 50 rokov povinnen uposlúchnuť výzvu a dostaviť sa k válečnej službe, bár by ani nebol vojakom a nebol odvodený. Týchto mobilisovaných nesmie sa však užívať k válečným operáciám, nemajú byť dani do bitevnej čiar, ale možno ich len použiť k iným prácam: pozemným prípravám remeselníckym, kancelárskym a iným pomocným službám v táboroch a kasárňach vojenských v krajine. Môžu byť komandovaní na rôzne miesta, opustené mobilisovaným vojskom, k verejnej bezpečnosti, doprave, k úradom, do štátnych tovární, alebo do štátom zaujatých a pod.

Za všetky takéto služby prislúcha im patričný plat. Ustanovené je, že najprv majú byť povolani len ľudia najmladší a slobodní; mužovia s väčšou rodinou, alebo ktorých neprítomnosťou bola by rodina učená nenahraditeľná škoda v živnosti lebo obchode, nemajú byť trvanlive zamestnani mimo obvodu svojho bydliska.

Výzvu treba ihneď uposlúchnuť, lebo takým vyzvaním je každý vyzvaný nevojak postavený pod vojenskú disciplínu. Dľa toho zákona môže vojsko pre svoje účele obsadiť dielňu, továrnu, použiť potahy a premávkové prostriedky (koče, voze atď.). V každom prípade prislúcha však majiteľom odškodné za opotrebenie a náhradu utrateného zárobku.

III. Náhrada za válečné výkony.

Náhrada za osobné výkony k vojenským službám povolaných nevojakov pozostáva z dennej peňažnej mzdy a v náhrade so služobným výkonom spojených cestovných trov.

Denná mzda je stanovená:

Pre osoby, pribrané k výkonom obstarávacím ináč dostojníkmi alebo im rovnými gazistmi (lekári, zverolekári, inžinieri a pod.) vymerá sa plat v X. hodnotnej triede, tiež podobne aj cestovné trovy tejto triedy.

Denná mzda ošetrovateľov nemočných, pridelených k tejto službe, je stanovená na 8 kor. denne. Mzda pomocných robotníkov pri zdravotníctve 5 kor.

Mzda remeselníkov, šoferov, strojníkov, mechanikov, konduktérov denne 5 kor.

Mzda formanov, vodičov, paholkov a nádeníkov 3 kor.

Tieto mzdy platia však len v tom páde, jestli je patričný mimo domova zamestnaný. V domove sa vypláca vždy len tá mzda, ktorá je tam zvyčajná.

Osobám, v dajakom vojenskou správou prevzatom priemyselnom závode (fabrike, dielni) platí sa tam obvyklá mzda.

Náhrady za upotrebenie, po prípade opotrebenie (poškodenie, znivočenie) strojov, povozov, náradia atď. určia úrady dia obvyklej hodnoty.

Mzda sa vypláca dľa vojenských platových predpisov (každých 5 alebo 10 dní), náhrady však pri prepustení.

Náhrada za dodané povozy a zvieratá sú nasledovné: za dvojspražný povoz s koňmi 6 kor., za jednospražný koňský povoz 4 kor. Za záprah dvoch volov 5 kor., za dva ostrojené kone bez voza 4 kor., za jazdeckého koňa 3 koruny a k tomu patričné krmivo.

Komu odobrali kone, vozy a iné premávkové prostriedky pre vojsko, ten nech sa o náhradu za ne nebojí. Náhrady za kone a premávkové prostriedky behom zákonnite stanovených 6 týždňov bezpodmienečne budú vyplatené. A síce, aby špekulanti nevedomosť a neodôvodnenú nedôveru ku náhrade oprávnených nemohli využítkovať, upozorňuje sa obecnstvo, že náhrady za kone a premávkové prostriedky nebudú berné úrady vyplácať do rúk tých, ktorí majú cedule, ale ustálenú peňažitú náhradu pošlú cestou poštovnej sporiťne rovno patričným, ktorým kone a vozy boli odobraté. Následkom toho nemožno s obdržanými cedulami (legitimáciami) kšeftovať.

IV. Náhrady za stravovacie články.

Pri zásobovaní potravinami obnáša 1 porcia, ktorá patrí jednomu mužovi, denne: 700 gr. chleba, 2 porcie kávy (20 gr. kávy a 25 gr. cukru na jednu porciu), 400 gr. hovädzieho mäsa, 140 gr. príkrmu (zelenina, rýža, luskoviny a pod.), k príprave toho 30 gr. soli, 1/2 gr. papriky (korenia), 20 gr. zeleniny, 20 gr. sádky, 5 gr. cibule, 1/2 litra vína alebo 3/4 litra piva. To je snídanie, obed a večera. Odmena za túto stravu obnáša: za celú porciu 1 kor. 72 h., len za snídanie 25 hal., za obed s celým mäsom 1 kor. 15 hal., večera bez mäsa 39 hal., s mäsom 1/2 porcie 65 hal.

Tieto náhrady sú stanovené ministerstvom vojny a nadobúdajú platnosť hneď po vyhlásení.

V. Náhrady za vojenskou správou prevzaté zásoby.

Politické úrady sú splnomocnené nariadiť od prípadu k prípadu spísanie zásob potravných článkov. Takto spísané zásoby nesmejú sa pod rukou predať, odcudzíť, alebo zmeniť. Jestli vojenská správa ich ku zásobovaniu vojska prevezme, platí za ne vládou ustanovené ceny, a síce:

1. Za dobytok na zabíjanie (jatečný dobytok): Za 100 kilogr. živej váhy: hovädzí dobytok — 108 kor., ovce 110 kor., ošípané 160 kor., kozy 105 kor., teľatá 108 kor., udené mäso 265 kor., udeniny (klbásky a pod.) 340 kor., slanina 250 kor., masť 260 korún.

2. Za obilie a múku: Za 100 kilogr. pšenice (žita) 29 k., raž 21 k. 50 h., miešanina 14 k. 90 h., jačmeň 20 k., ovos 20 k., vika 27 k.; za múku: 100 kgr. pšeničnej chlebovej 39 k., ražnej chlebovej 35 k., pšeničnej bielej 43 k., kukuričnej bielej 34 kor.

3. Za potravné články: 1 kgr. pšeničného chleba 59 h., miešaného 44 h., krúčky

a krupica 60 h., fazola 55 h., hrach 70 h., proso 52 h., lúpaný hrach 80 h., šošovica 75 h., zemiaky 13 h., kyselá kapusta 31 h., ryža 70 h., pohanka 50 h., čerstvá zelenina 40 h., káva 4 k. 50 h., soľ 2^h h., paprika 4 k. 50 h., kmín 1 k. 50 h., cibuľa 24 h., cesnak 65 h., maslo 4 k. 20 h., syr 2 k. 50 h., 1 liter vína 1 k. 40 h., piva 50 h., pálenky 1 k. 90 h., rum 3 k. 60 h., koňak 8 k., ocot 20 h., stolný olej 2 k. 90 h.

4. Za krmivo: 100 kgr. sena 12 k. 30 h., šrot 24 k. 50 h., otruby 15 k., kukuričný šrot 27 k. 70 h., sláma 6 k. 30 h.

Za palivo: Za 1 m³ tvrdého dreva 12 k. 50 h., mäkkého 11 k., kamenné uhlie 4 k., drevené 14 k., koks 5 k. za 100 kgr.

Ženy rezervistov, hláste sa o podporu!

Minister vnútra vydal toto nariadenie: Na základe 59. §. zák. čl. XI. z roku 1882. nariaďujem, aby sa cieľom podporovania popisali rodiny povolaniých do zbraní, ktoré ostali bez opatrovania. Keď toto dávam na verejnú známosť, nech v týchto ťažkých časoch rodiny narukovaníh upokojí vedomie, že uhorský štát vykoná všetko možné, aby im na čas neprítomnosti hlavy-rodiny zabezpečil podmienku k životu.

Ku podpore oprávnení.

Nárok na podporu má:

- manželka,
- dieťa,
- nevlastné dieťa (pastorča),
- vnučok alebo vnučka,
- otec, matka, otčím a macocha,
- starý otec, stará matka,
- ženin otec, ženina matka,
- vlastný alebo nevlastný brat, alebo sestra

takého na území koruny sväto-štefanskej do aktívnej vojenskej služby narukovaného, ktorý patrilo do neaktívneho stavu mužstva ako rezervista alebo náhradný rezervista, alebo bol na trvalú dovolenú prepustený, potom landšturmistu, taktiež toho, kto na základe LXVIII. zák. čl. z roku 1912. bol k osobnej službe povolaný, všetci ale len vtedy, ak nemajú žiadneho opatrovania, ak sa z dôchodku svojho majetku alebo na inakší spôsob vyživívať nemôžu a ak ich patričný k vojsku povolaný celkom alebo čiastočne vydržoval zo svojho zárobku, pričom ohľadom podpory pod ten istý zreteľ ako vlastné dieťa padá dieťa to, ktoré štátna ochrana dietok bola v rodine povolaného umiestnila.

Popis stáva sa na základe prihlásenia.

Kto má nárok na podporu, nech sa prihlási bezodkladne: v obciach u **obecného predstavenstva**, v mestách u **toho úradníka, ktorého bol mešťanosta tým cieľom poveril**, v Rjeke ale u toho úradníka, ktorého bola mestská rada tým cieľom poverila.

O podporu nech sa hlási každý tam, v ktorom meste alebo obci sa zdrúže.

Členovia rodín štátnych zamestnancov (aj štátnych železníc) nech sa nehlásia, lebo ich popísanie stane sa úradnou cestou.

Či môže štát siahnuť na súkromný majetok?

Táto otázka straší v terajšej dobe v mnohých hlavách a najviacej v takých, ktorí majú dačo uloženého v sporiteľniach a bankách. Obávajú sa, že by štát vo válečnej dobe, v čas potreby, siahnuť mohol i na naše banky a peňažné ústavy.

Buďte bez strachu; citujeme doslovný prejav vlády jak rakúskej, tak uhorskej od 27. novembra roku 1912, ktorý zneje:

„Štát nesmie siahnuť na vlastníctvo súkromných osôb, či už jednotlivcov, či korporácií, alebo spoločností. Toto je v kultúrnych krajinách základnou zásadou občanského práva, ktorú naše štátne základné zákony jako hlavný princíp tiež aj verejného práva uznávajú.“

Zabranie súkromného majetku sporiteľni bolo by jednoduchou lúpežou, ktorej sa žiaden kultúrny štát nedopustí. Ani nepriateľ nesmie sa dľa medzinárodnej konvencie haagskej v pozemnej válke dotknúť súkromného vlastníctva, najmä sporiteľni, bank, záložni, alebo spoločností. Aj vo válke platí kardinálna zásada: Súkromné vlastníctvo je nedotknuteľné! Pamätujeme predsa samu nedávnu dobu vojny prusko-rakúskej; ani nepriateľ za okupácie rakúskeho územia nesiahnuť na súkromný majetok sporiteľni, bank a podobných ústavov peňažných. S uspokojením možno i ďalej zaznamenať zkušenosť, že aj za války 1870. nielen sporiteľni, ale aj solídne banky a náležite vedené peňažné ústavy naše, vyviazli neporušene z válečnej pohromy. Na tomto potešiteľnom výsledku ani okamžité, prechodné tiesne ničoho zmeniť nemohly.“

Nech teda postrašené kruhy obecnstva sa uspokojá; len nerozum, nevedomosť, alebo zlomyseľnosť škodcov môže ustrašený ľud doháňať k nerozvážnemu vyberaní vkladov zo sporiteľni a peňažných ústavov. Postrašenosť nerozumných vyberačov dala by sa ešte tak omlúviť, keby sa im vklady vyplácaly v zlate, lebo v striebre. Kovové mince mohli by potom, ako za starých časov sa stávalo, na zdarboh volakam zakopať. V skutočnosti ale dostávajú len papierové peniaze, ktoré ľahko sa dajú ukradnúť, alebo ináče zničené byť môžu.

Preto pozor a klud! Žiadne strachy!

Pápež Pius X. zomrel.

Celý katolícky svet stihol neočakávaný veľký smútok. Jeho svätosť pápež Pius X., hlava cirkvi rímsko-katolíckej zomrel dňa 20. augusta nad ránom o 2. hodine 10 min. v 79. roku veku svojho.

Chýr o jeho smrti neočakávane stihol svet. Pred štyrmi dňami z prechladnutia dostal katarh, ktorý zpočiatku nezdal sa byť nebezpečným. V stredu predpoludním jeho choroba sa zhoršila. Povolali k nemu jeho príbuzných, v Ríme meškajúcich kardinálov, udelili mu posledné pomazanie, načo námestník Kristov oddal dušu Stvoriteľovi.

Zosnulý pápež Pius X. svojim rodným menom Jozef del Sarto, narodil sa 2. júna roku 1835, v obci Ries neďaleko Benátok čo syn veľmi chudobných roľníckych rodičov. V 15. roku vstúpil za klerika do seminára v blízkom meste Treviso. Roku 1856 vysvätený bol za kňaza a od toho času dlhé roky účinkoval na rozličných miestach čo kaplán a farár.

Jozef del Sarto mal 49 rokov, keď roku 1884. bol vymenovaný za biskupa v Mantove. Vtedy panujúci pápež Lev XIII. čoskoro poznal schopnosti Jozefa del Sarto a o deväť rokov na to, 2. júna roku 1893 vymenoval ho za patriarchu Benátok, čo v Taliansku patri medzi najpoprednejšie cirkevné hodnosti.

Jozef del Sarto za pápeža zvolený bol 4. augusta roku 1903. Teraz po kratšej chorobe vypustil svoju dušu na žiaľ rímsko-katolíckej cirkvi a celého vzdelaného sveta.

Výstraha!

Nepribližujte sa zbytočne k mostom, tunelom a železničným násypom!

V terajšom válečnom stave sdeľuje sa z rôznych miest krajiny, že bolo zastreleno niekoľko ľudí, ktorí zabúdajú na vydané rozkazy, alebo nevšímajúc si ich vôbec, neuposlúchnuli vyzvanie vojenskej stráže, strážiacej verejné objekty.

Tieto stráže vyzývajú len jedenkrát: „stát!“ (Halt!) a v prípade neuposlúchnutia ihneď vystrelia. Už mnohí takto zahynuli, alebo stali sa žobrákmi. Stalo sa to aj jednomu zamestnancovi pri drahe, tiež aj jednomu učiteľovi, ba aj istej grófke, ktorá jela na automobile a na zavolanie stráže nedala zastaviť. I mnohí roľníci a robotníci takto pochodili.

Opätujeme preto ešte raz našu vážnu výstrahu, a! neblížil sa k stráž sú ony vojskom, žandarmi, alebo nancmi strážené a keď musí tam tade ísť a vyhnúť sa nemôže, akonáhle stráž zavolá „stoj!“ nech ihneď ostane stát a na dotaz podá vysvetlenie a jestli by ho stráž vrátila, nech ihneď uposlúchne a vráti sa.

Stráž plní svoje rozkazy a každý občan bez výnimky musí sa jej podrobiť.

Najnovšie zprávy.

Či sa obrátíme na severovýchod a či na západ, alebo i na juh, všade sa dozvedáme len prajne, ba priamo veľmi prajné výsledky našich a našich spojencov zbraní.

Už od pondelka, 24. t. m. nemecké vojská vľazoslávne postupujú jak na belgickej, tak i na francúzskej pôde. Bitva pri Metách, ktorá rozprestierala sa na šírku 140 kilometrov územia, ba spojená s bitvami od mesta Maubeuge až po Luneville, až na 250 kilometrov šírky, skončila úplným víťazstvom armády nemeckej. Nemecké vojská rozprášili nielen francúzske a belgické voje, ale aj vylodené a na pomoc Francúzom poslané anglické pomocné vojsko. V bitve bolo zo strany Nemecka asi 300,000 mužov, Francúzovia a ich spojencov asi 320,000 mužov.

Mimo toho zvestuje chýr, že i pevnosť N mur padla do rúk nemeckého vojska, takže majú teraz cestu slobodnú na všetky strany. Hlavné mesto Brusell, nielen že obsadilo Nemecko, ale zaviedlo tam i nemecku samosprávu, ako aj v celom obsadenom okolí, teda anektovalo Belgicko.

Na severovýchodnom bojisku dosiahli naše vojská skvelých úspechov na celej

čiare. V bitve pri Krasniku ukoristili naši vojaci viac ako 3000 zajatcov, 150 kanónov, mnoho strojových pušiek a zástav, ako aj iného materiálu. Teraz už postupujú spojení s nemeckým vojskom na Lublín a na Varšavu. Táto bitva trvala 3 dni a vojská boli na 70 km. rozťahnuté.

Na východnej strane od Haliča a Bukoviny odrazili naše vojská všetky ruské nápady, zahnali a rozprášili Rusov a mnoho zajatcov dopravili do vnútrozemia. Už na 25 kilometrov vnikli naši do Ruska od hraníc Bukoviny na severu ale, smerom k Ivangorodu až 180 kilometrov.

Ovšem, že bez ztrát to není, ale naše ztraty proti ruským sú malicherné.

Na Srbskom bojišti sú teraz len menšie potýčky, ale dochodia zprávy o surovosti Srbov, ktorí i na obväzích a na stavy červeného kríža strieľajú a to zákernickým spôsobom. Je to boj komitatšich, za to ale niet pre nich pardonu.

Teraz stojíme ako spojenci Nemecka i s Japanmi vo vojne. Ovšem len s jednou loďou na čínskom mori, „s cisárovnou Alžbetou“, ktorá tam háji naše záujmy.

Itália, Rumunsko, Bulharsko a Turecko ešte vždy zachovávajú prísnu neutralitu, avšak sotvy sa dá dlho udržať.

Na mori sa v posledných dňoch nič vážnejšieho neudalo.

Posledné zprávy zvestujú, že v bitve pri Krasniku stálo na 300,000 mužov a (7 armádnych sborov) ruského vojska a v tejto bitve vyznačili sa najviac honvédski husári. Teraz stoja naše vojská pred Lublínom na ceste k Ivangorodu.

V našich rukách nachodia sa teraz ruské mesta Kielce s 30,000, a Radom s 50,000 obyvateľmi. Lublín má 70,000 obyvateľov.

Ranení vojaci.

Dľa upovedomenia očakávame ve Skalici dvadsať ranených vojakov, našich dobrovoľníkov a obhájcov vlasti a máme č. obecnosť, obetovave prijalo, občanov krajiny

príchodu bude úradne oznámený.

Senzačné zatknutie.

V obci Pártosfalva zatknuli grófa Karola Matzenauera, tamjšieho veľkostatkára pre špehúnstvo, ktoré už od dávna v prospech Ruska prevádzal. Bránil sa síce, ale žandári ho premohli a poviazaného do Szombathelyu odviezli.

Barvy, laky a fermeže

suché i tréne email. a na podlahu ve všech odstínech, štetce a štetky, nej-lépe nakupíte v **Droguerii**

J. Fialy Hodonín,

Rynková ulice 12.

Doporučuje:

zboží gumové, chirurgické a látky obväzové, jako: vatu, různé obvazy a gázy, irrigatory, stříkačky atd. **Lysol a karbol** ku desinfekci.

Na skladě dále: Prášky a fluidy pro dobytek, lysol ku desinfekci stáji, oleje na stroje atd.

☛ Telefon č. 78 VIII. ☛

Operater vňutrakov

(Csödör heréld).

♦ a zvierat každého druhu prevedie vždy čo najspolahlivejšie so zárukou :-:

Ján Skovajsza,

operater

v Holíci, Trnovská ul. č. 329.

(Nyitra m.)

Luhačovická Vincentka

je výbornou, osviežujúcou zdravotnou stolnou vodou; s vínom chutí výborne, a obsahujúce sodu, napravi kyslé a tvrdé vína. — Uživa sa s prekvapujúcim výsledkom pri všetkých katarrhoch hrdla, trubic a žalúdka, játer, a močového mechúra.

Hlavný sklad pre Uh. Skalicu a okolie:
Gazdovský potravný spolok v Uh. Skalici (Szakolecza Ny. m.)

Dobrý dok onlý sroj dodá Vám pre hospodárstvo našská firma:

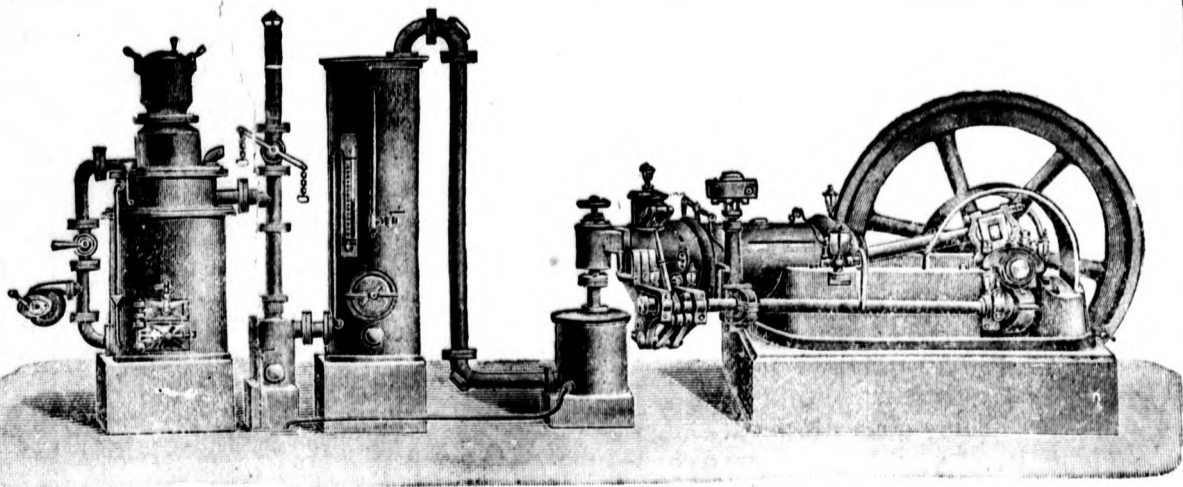
F. HAŠA

továreň strojov hospodárskych R. sp.

Trnava, (Nagyszombat)

Za ľahký chod a dobrý výkon berie najširšiu záruku. Keď daktorý stroj nevyhovje, na svoje trovy ho vymeni.

Cenníky zadarmo. Adresa dopisov, ako hore uvedeno, telegramová: HAŠA, NAGYSZOMBAT. Telefon Interurban číslo 29.

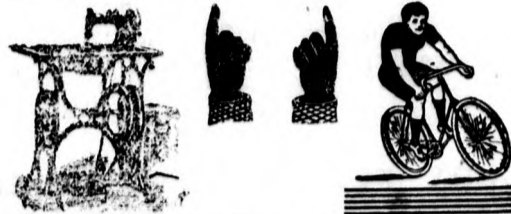
Tlačou a nákladom Jozefa Teslika v Uh. Skalici.

JÁN NOVOMESTSKÝ,

zámočník a strojník v Holíci.

Odporúča ctenému obecnstvu svoj hojne zásobený sklad hospodárskych strojov, ďalej byciglov, šijacích strojov atď.

Ceny mierne, obsluha solídna.

Adolf Hecht syn v Holíci

veľkoobchod so železom odporúča svoj hojne zásobený sklad so železom a všetkým stavebným materiálom.

Cenny mierne! Obsluha solídna!

Vy ste ešte istotne nejedli vybornej chuti

Bryndzu

lebo ste si neobjednali od

LUD. ŠTEINDLA

v Sklabinej (Szklabina) Turócz m.

ktorý dorába bryndzu z čistého ovčieho karpátskeho syra každodenne, a preto u neho dostať vždy čerstvú. Nesedajte na lep kadeakým nesolidným firmam, ale objedajte si v kresťanskom-slovenskom obchode dľa hesla „Svoj k svojmu!“

Ceny sú nasledovné:

Najjemnejšia masná, pochúťka 1 kg. za K 170, jemná 1 kg. za K 150, konkurenčná jakosť, spoľahlivý tovar 1 kg. za K 130, maslo kravské čerstvé 1 kg za K 240 v 1, 2, 3, 5 kg-ových drevených nádobkách poštou vyplateno na dobierku.